32e jaar. — Nr 36. Dinsdag 24 Maart 1885.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt n° 37-39, te Tongeren.**

ABONNEMENT
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 24 MAART.

'tZijn nog altijd de officieele, op wachtgeld gestelde onderwijzers die het medelijden der liberale drukpers gaande maken.

Die heeren — 't is onbetwistbaar — zijn op straat gesmeten en sterven van honger met vrouw en kinderen. Wil men nu weten hoe de huisgezinnen van andere ambtenaars behandeld worden ?

De *Moniteur* deelt koninklijke besluiten mee, waarbij pensioenen worden verleend aan weduwen van ambtenaars der ijzerenwegen.

Onder deze komen er twee weduwen voor van bedienden welke in de uitoefening van hun ambt het leven verloren hebben. De eene bekomt 348 en de andere 102 fr. pensioen.

En de onderwijzers bekomen wachtgelden van ten minste 1000 fr. niet om zich in den dienst te laten dooden, maar om den tijd te dooden zooals zij het best oordeelen.

Verkwisting.

Op 27 februari laatsleden waren er 25 gemeenten, 't is te zeggen nog niet eene op honderd, die krachtens de schoolwet van 1884, gemachtigd waren hunne ledige gemeenteschool door eene aangenomene vrije school te vervangen.

Ziedaar, riepen de liberale gazetten uit, zooveel gemeenten met zooveel duizend inwoners, die geene gemeenteschoool meer bezitten. 't Is de vernietiging van het openbaar onderwijs.

Geenszins, aangezien de afgeschafte gemeente scholen geene of zeer weinig leerlingen hadden en het onderwijs in de vrije school wordt gegeven die zoo openbaar is als elke officieele school.

De gansche bevolking der afgeschafte gemeente scholen bedroeg, voor de 25 te zamen, nog geene 100 leerlingen.

De gezamentlijke jaarwedden in 1884 aan de onderwijzers dier scholen betaald, bedroegen daarentegen 48,739 fr. 46 centiemen, officieel cijfer.

Dat maakt voor de jaarwedden der onderwijzers alleen, ongeveer **500 franken** per leerling.

Wat meer is, de uitgaven voor de schoolgebouwen en schoolmeubelen van diezelfde 25 scholen hebben beloopen tot 63,752 frank. Dat komt gemiddeld op **640 franken** per leerling.

Daarbij moeten gevoegd worden de uitgaven voor vuur, licht en schoolbehoeften, waarvan het bedrag ons onbekend is. Doch, wanneer men daarvoor slechts 10 frank per leerling rekent, komt men tot de slotsom van **1150 frank** per leerling, welke deze 25 scholen, gedurende het jaar 1884 hebben gekost.

En 't is tegen de afschaffing van dergelijke zotte uitgaven dat de liberale drukpers durft schreeuwen en tieren.

Wij noemen het eene schandalige verkwisting welke nog treffender zou uitschijnen indien men bij de reeds aangehaalde sommen de intresten moest voegen van de waarde der schoolgebouwen en der onderwijzerswoningen.

Werkstaking in den Borinage

Het scheelde weinig of de « groote slag » werd gisteren te Framaries gewaagd.

Reeds van 's morgends kwamen groepen werkstakers rond de putten van den *Grand-Trait* bijeen. Hun getal beliep alsdan slechts eenige honderden. De gendarmen dreven ze uitelkander. Zij kwamen nogtans weldra in grooter aantal terug. Uit Flénu en Bergen werden versterkingen van gendarmerie gezonden.

De werkstakers dreigden de koorden der ophaalbakken door te snijden. Met groote moeite gelukte de openbare macht erin aan het geweld der oproerige menigte te weêrstaan. Verscheidene malen moest er *gecharcheerd* worden.

In den loop van den morgend, gebood de officier, die te Frameries het bevel voert, de geweren te laden. De werkstakers verwijderden zich zonder van hunne dreigende houding af te zien. Eerst ten 6 ure, kon men den opstand als voorloopig geëindigd aanzien en konden de gendarmen hunne verschillende posten opnieuw bezetten.

De meeting van *citoyen* Volders en het uitdeelen der brooden, door de werklieden van Gent gezonden, zijn aan onze lezers reeds bekend.

Te *Sans-Calotte*, koolmijn van Quaregnon, hebben zich twee honderd werkstakers met pieken gewapend, aangeboden, met het inzicht de bakken te doen ophalen. De gendarmerie heeft zulks kunnen beletten.

Fauviau, de gewezen aanleider der werkstakers, werd naar Brussel overgebracht, alwaar hij kortelings voor de rechtbank zal verschijnen.

Het gerucht was gisteren in de hoofdstad verspreid dat er in den Borinage botsingen tusschen de troepen en de werkstakers hadden plaats gehad. Dit nieuws wordt gelogenstraft.

Er zouden vandaag in bijna al de gemeenten van den Borinage meetings gehouden worden.

—

De toestand in de Borinage verbetert. De vrouwen, eerst zoodanig opgewonden, verklaren nu luid dat er een einde aan de werkstaking moet gesteld worden. Dit voorspelt veel goeds, 40 mijnwerkers hebben zaterdag morgend den arbeid hernomen.

—

Men schrijft uit Wasmes, van 22 maart :

In de herberg *Au Gros Nez* heeft gisteren zondag, eene meeting plaats gehad, waarop 300 tot 400 werkstakers aanwezig waren. De *citoyens* Anseele en Volders voerden er het woord. Beiden hebben verklaard dat, zoo er eenigen waren die maandag het werk wilden hervatten, allen moesten doen zooals dezen.

Dit heeft de werkstakers niet weinig verbaasd, daar het juist dezelfde personen zijn, die hen eene maand lang aangeraden hebben de werkstaking voorttezetten.

—

BRAND TE WASMES

Eene groote ramp heeft de streek getroffen. De werkstaking is nu verplichtend gemaakt. De gebouwen van den put n° 1, der koolmijn l'Escouffiaux, onder Hornu, zijn door eenen brand teenemaal vernield.

Het vuur is rond 11 ure begonnen : de pompiers zijn maar om 1 uur kunnen bijkomen. De gendarmen hebben de werkstakers gedwongen mee te helpen, eenigen hebben geweigerd.

Al de gebouwen zijn vernield. De schade is door verzekering gedekt.

—

DYNAMIETAANSLAGEN.

Men schrijft uit Paturages, 22 maart :

Verscheidene dynamiet-ontploffingen hebben plaats gehad.

Te Champ Perdu, onder La Bouverie, heeft eene kardoes de ruiten van den mijnwerker Meting, die geweigerd had zijn werk te laten staan, in de lucht te doen vliegen.

Een dergelijke aanslag heeft plaats gehad aan den *Cul du q'rau* : de woning van den mijnwerker Gall is erg beschadigd door de ontploffing.

Zaterdag avond, rond 11 ure, heeft eene kardoes de ingangdeur en al de ruiten doen springen van den mijnwerker Philippeau, die zich was laten inschrijven om maandag de bezigheid te hervatten.

Op de gemeenteplaats is eene ijzeren buis gevonden die acht dynamietkardoezen bevatte. Ware die buis ontploft, zij zou verscheidene huizen doen springen hebben.

—

De wanorders, welke men donderdag avond vreesde, ten gevolge der dreigende houding van de werkstakers, hebben zich gelukkig niet verwezenlijkt.

Citoyen Volders heeft in eene meeting, te Jemappes gehouden, aangekondigd dat de werklieden van Gent 40,000 brooden gezonden hebben. Gisteren morgend hebben 250 werklieden in de Borinage den arbeid hernomen.

Prijskamp van Toonzetting.

De minister van Landbouw, Nijverheid en Openbare Werken brengt ter kennis der belanghebbenden dat de vijf-en-twintigste prijskamp van toonzetting te Brussel op maandag 20 Juli 1885 geopend zal worden krachtens het koninklijk besluit van 5 maart 1849 en de ministerieele beslissing van 2 maart 1878.

De mededingers voor den prijskamp kunnen zich tot den 11 Juli, om 4 uren, in het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Openbare werken doen inschrijven. Degene die niet te Brussel wonachtig zijn kunnen hunne inschrijvings aanvraag schriftelijk indienen ; ten dien einde, moeten zij voor den 7 Juli, hunne aanvraag met bewijstukken, aan het gemeente bestuur hunner woonplaats overgeven, die dezelve onmiddelijk naar gezegd ministerie zal overmaken.

De aanvragers moeten hunne hoedanigheid van Belg bewijzing alsmede dat zij den ouderdom van 30 Jaren op 20 Juli niet zullen bereikt hebben.

BINNENLAND

Men schrijft uit Brussel :

De koning, zaterdag morgend den gemeenteraad van Brussel ontvangende, die hem een adres van van gelukwensching kwam aanbieden, heeft de hoop uitgedrukt dat Brussel de zetel van den nieuwen Staat zal blijven. Hij zal aan Belgie geen opofferingen vragen, daar de nieuwe Staat voldoende hulpmiddelen bezit. Hij hoopt dat Belgie voordeel zal trekken uit de handelswegen in Afrika geopend. Geen enkel belgisch burger, die aan het werk van Congo deelneemt, zal zijne nationaliteit verliezen.

— Bij de Hoogeschool van Leuven zal een afrikaansch seminarie gevoegd worden, waar de priesters voor de missien in Congo bestemd, zullen worden opgeleid.

— MOORD TE WATERLOO. — *Nadere bijzonderheden*. — Het parket van Nyvel heeft zich donderdag opnieuw naar de plaats der misdaad begeven.

De heer Barbier, expert-landmeter, heeft de plans van het huis, van den hof en der omliggende landerijen opgenomen.

De magistraten hebben hun onderzoek uitgebreid tot de woningen van zekere familieleden der wed. Laurent, te Waterloo ; verscheidene bloedverwanten en vrienden van jufvr. Gudula Schou werden in de gendarmerie door de onderzoeksrechters ondervraagd.

De begrafenis van het slachtoffer heeft gisteren morgend plaats gehad.

— TWEE NIEUWE SCHANDALEN TE BRUSSEL. — Men heeft gisteren eenen aanzienlijken persoon aangehouden, als beschuldigd van talrijke onzedelijke aanslagen gepleegd te hebben op meisjes beneden de 10 jaren.

Die persoon was door den heer Van Humbeeck tot een hoog ambt aangesteld geweest in het ministerie van onderwijs.

Zijn ambt was door den heer Jacobs afgeschaft geworden. Laatstelijk, daar er overvloed van werk was, had men hem terug eenige bezigheden gegeven.

Een ander schandaal raakt nog nauwer aan de schoolkwestie en zou als eene nieuwe zaak-Fontainas mogen aanzien worden.

De hoofdpersonen zijn eene officieele onderwijzeres, die onlangs eene reis in het buitenland ondernomen heeft, eene andere persoon en een Venerabele vrijmetselaar, die te Brussel functiën bekleedt waartoe hij door het kiezerskorps benoemd is.

— Deze week vonden de gebroeders S...., voddenkoopers te Kortryk, en goed gesloten doosje dicht bij het paleis van Justicie ; zij konden het niet openkrijgen, maar te huis gekomen zijnde, sloeg de oudste het in stukken met een beitel, in de meening dat er geld of iets anders in zat. Het doosje bevatte dynamiet, en sprong, en de onvoorzichtige knaap is deerlijk gewond aan zijne hand.

— Men schrijft uit Charleroi :

In de Dampremystraat, brandde het in eene bakkerij. Talrijke lieden gingen om den brand te zien in eene herberg : nauwelijks waren zij binnen getreden, of de plankenvloer stortte onder het gewicht in, en twaalf personen werden gekwetst, waaronder vier zeer gevaarlijk.

— Men schrijft uit Brugge :

't Schijnt dat men de kerkdieven van Cortemarq, Caaskerke, enz. op 't spoor geraakt is, te Pollinchove. De buit zou verborgen geweest zijn in eene hooischelf, maar het herhaald bezoek der bergplaats zou de aandacht opgewekt hebben en aanleiding tot de ontdekking der roovers hebben gegeven. De bijzonderste verdachte zou een persoon van Oostvleteren zijn. Het parket van Veurne is ijverig werkzaam en was vrijdag te Caaskerke.

∴ Men beticht een landlooper van diefstal.

— Hebt gij reeds veroordeelingen ondergaan ?

— Dat herinner ik mij niet wel, mijnheer de voorzitter, maar, ik ben zeker dat mij dat in de laatste vijf jaren niet meer overkomen is.

— Hoe weet gij dat ?

— Ik ben gedurende al dien tijd altoos in de gevangenis geweest.

∴ Dat is merkwaardig, zeide de heer P. tot zijne echtgenoote, ik lees daar dat een kameel acht dagen lang kan werken zonder te drinken.

Dat is zoo merkwaardig niet antwoordde mevrouw die niet op haar mondje gevallen is, terwijl zij haren echtvriend strak aankeek, ik ken een kameel die acht dagen drinkt zonder te arbeiden.

De heer P. ging stillekens naar een ander vertrek.

BUITENLAND

Nederland.

Iemand uit Nederweert, die verleden week vijf dagen celstraf moest ondergaan, had bij het verlaten van de gevangenis geenen enkelen knoop meer op zijnen jas. Toen de cipier hem naar de reden daarvan vroeg, deed hij de volgende eigenaardige bekentenis. De man was een hartstochelijk liefhebber van « pruimen, en voor dat hij naar de cel was gegaan had hij stukjes roltabak met zwarte stof overtrokken en die als knoppen aan zijnen jas gezet. In de gevangenis had hij ze achtereenvolgens weder afgesneden, om de aldaar verboden waar op deze wijze toch te kunnen genieten.

Frankrijk.

De parysche policie heeft eene bende van 40 dieven aangehouden, die sedert geruimen tijd dielstallen en inbraken pleegde in Montmartre, La Villette, enz.

—

De gevolgen van het tweegevecht te Duinkerke, gekend als de kwestie De Keirel, zal niet zulke erustige gevolgen hebben als eerst was vermoed. De heer De Keirel zal voor het assisenhof van Douai verschijnen, niet voor moord noch manslag, maar voor wonden die de dood medebrachten zonder inzicht daartoe. Of de getuigen nevens den schuldige zullen zitten is nog niet geweten, ofschoon in soortgelijke gevallen dit vroeger gebruikelijk was in Frankryk.

—

De postkar van Algiers naar Dellys werd door inboorlingen aangevallen. Een paard werd gedood en de voerman en twee reizigers werden gewond. Maar de voerman loste zes revolverschoten af en de schurken namen ten slotte de vlucht.

Duitschland.

ONTPLOFFING VAN GRAUWVUUR. — 200 SLACHTOFFERS.

(*Nadere bijzonderheden.*)

De koolmijnen te Camphausen zijn eene reusachtige exploitatie, waarin de beste machienen en werktuigen gebruikt worden. De put is 600 m. diep en de gangen uitmuntend ingericht, liggen op verschillende hoogten.

De hoofdmassa der nachtwerkers, 116 man (andere zeggen 119) waren met drie ploegbazen, den 17 maart ten 10 ure 's avonds in den put gedaald en hadden zich in verschillende gangen verdeeld. Na 12 ure had de ramp plaats. Verscheidene ontploffingen volgden elkander op, zij waren zoo geweldig dat het schokken der aarde in de verwijderde machienenkamer gevoeld werd. Terzelfder tijd sloeg uit de eene opening van de mijn eene groote vlam hoog ten hemel op ; de sterke wandbekleedsels werden grootendeels in den put geworpen en de toestellen waren meest onbruikbaar geworden.

Dit alles maakte het gebruik van den ophaalbak zeer gevaarlijk en het aanbrengen van eenen anderen zou te veel tijd gevergd hebben.

Dadelijk na de ontploffing werd de grootheid der ramp ingezien en werden reddingsmaatregels genomen maar de opstijgende vlammen beletten krachtig de hand aan het werk te slaan. De schacht was wel niet ingestort, maar de grond ervan met puinen overdekt zoodat niemand op den bodem den ophaalbak naderen kon.

Tegen 7 ure 's morgends gelukte men erin de 16 man der bovenste gangen gezond op te halen.

De ongedeerd gebleven arbeiders werden op wacht gesteld en eenige moedige mannen daalden in den put.

De eersten moesten half verstikt opgehaald worden. Andere redders vervingen hen en daalden al dieper en dieper. De werkers moesten elk kwartier uurs worden afgelost. Drie dooden werden alsdan opgehaald.

's Morgends ten 7 ure hadden hartverscheurende tooneelen in de nabijheid van den put plaats, daar de familiebetrekkingen van hen die zich in de mijn bevonden, aankwamen.

Langzamerhand werden nu de dooden opgehaald en gelegd zooals wij zaterdag gemeld hebben.

In den volgenden nacht werd er voortgegaan met het ophalen der dooden en gekwetsen. De eersten die door hunne familiebetrekkingen herkend waren zijn naar hunne woningen gebracht. Van de gekwetsten zullen veel hunne verwondingen niet overleven.

Eene depeche, dato 19 dezer, aan de *Kolnische Zeitung* gezonden, luidt :

Tot dezen morgen 9 ure, zijn verder nog 105 lijken opgehaald. Men mag het een toeval en een geluk noemen dat de ontploffing niet bij dage gebeurd is ; er zouden alsdan 600 mijnwerkers in den put zijn geweest.

Het grootste deel der dooden zijn van Herrenfohr en Duweiler. De bestuurder der koolmijn die naar Berlijn gereisd was werd dezen middag verwacht.

Engeland.

Het Gordon-fonds bedraagt thans 9000 pd. st. Dat is niet veel waar het geldt een man als Gordon.

—

Baron Alphons von Rotshschild heeft een door den engelschen schilder Grainsborough geschilderd portret van den heer Hibbert, dat onlangs op eene tentoonstelling van oude meesters op Burlington-House te Londen te bezichtigen was, aangekocht voor 10,000 p. st. (250,000 fr.)

Politiek overzicht

De engelsche dagbladen bevatten nadere bijzonderheden over de schermutselingen die plaats gehad hebben tegen de legers van Osman Digma. Telegrammen uit Souakim verzekeren, dat de Arabieren de grootste dapperheid en roekeloosheid aan den dag gelegd hebben.

Toen de Bengaalsche lanciers eene poging deden om een sterk korps, dat van de heuvels verjaagd was, in zijne vlucht te stuiten, keerden de Arabieren zich eensklaps om en vielen de ruiters aan, terwijl deze voorwaarts reden ; zij wierpen zich op den grond en sneden de paarden in de pooten met hunne scherpe zwaarden.

Na een hardnekkig gevecht, man tegen man, waren de lanciers genoodzaakt terug te keeren, met verlies van vier hunner. Gedurende het gevecht deden een honderd vijftigtal Arabieren eenen aanval op de brigade der wacht, maar werden met een zoo hevig vuur ontvangen, dat zij in allerijl op de vlucht gingen en hunnen gewonden overste achterlieten. Eene andere vijandelijke afdeeling, welke poogde door te breken in de richting der opgeworpen verschansingen, werd bijna geheel vernietigd. Gedurende een half uur hadden ook de schotsche wacht en Cold-steams eenen hevigen aanval te verduren, hoewel het vuur van den vijand op dit punt zeer slecht gericht was.